

Η ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΦΛΕΓΕΤΑΙ

Ποιος κρατά τα «κλειδιά» του Ορμούζ;

Ο Ντόναλντ Τραμπ από τη μία απειλεί να «στείλει στην κόλαση», από την άλλη εμφανίζεται... αισιόδοξος για συμφωνία ως το βράδυ ενώ ταυτόχρονα απειλεί να πλήξει αύριο τις κύριες ενεργειακές υποδομές του Ιράν!

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Οι αλληλέγγυες αναβολές της ψηφοφορίας για το κείμενο που προετοιμάζει το Μπακρέιν – με την ιδιότητα της προεδρεύουσας χώρας στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ – αποτελει μια ακόμη αποδείξη για τον βαθμό δυσκολίας και περιπλοκότητας που παρουσιάζει οποιαδήποτε προσπάθεια να ανοίξουν τα Στενά του Ορμούζ. Εδώ εντοπίζεται και το βασικό πρόβλημα, έστω και αν η επίσημη ερμηνεία που δίνεται για τις αναβολές (τώρα γίνεται λόγος για κάποια στιγμή εντός αυτής της εβδομάδας) είναι η απειλή βέτο από την Κίνα, σε περίπτωση που προβλέπεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο χρήση βίας.

Δεν είναι, άλλωστε, μόνο η Κίνα που αντιδρά και η Ρωσία, η οποία πιθανώς θα τηρήσει ανάλογη στάση. Σοβαρές ενστάσεις προβάλλουν και τα άλλα δύο μόνιμα μέλη του ΣΑ, η Γαλλία και η Βρετανία – που, παρεμπιπτότως, συγκαταλέγονται (θεωρητικά τουλάχιστον) στους συμμάχους των ΗΠΑ. Δεν είναι τυχαίο ότι, την περασμένη Παρασκευή, ο Εμανουέλ Μακρόν σχολίασε τα σενάρια περί χρήσης βίας για το άνοιγμα των Στενών του Ορμούζ ως «μη ρεαλιστική», ενώ μαζί με τον Κιρ Στάρμερ κάνουν ό,τι περνά από το χέρι τους ώστε να υπάρξει κάποιο βήμα πρόόδου μέσω διαπραγματεύσεων με τις χώρες της περιοχής και με το Ιράν.

Τόσο οι Μακρόν και Στάρμερ όσο και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι, πάντως, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν λεπτές ισορροπίες πάνω σε τεταμένο σχοινί, όπως διαπιστώνει σε ανάλυσή του και το Bloomberg. «Δηλώνοντας "αυτός δεν είναι δικός μας πόλεμος", οι Ευρωπαίοι ακολούθησαν μια έξυπνη πολιτική τακτική (...) αλλά τελικά διαπιστώνουν ότι είναι και δική τους υπόθεση, είτε τους άρεσει είτε όχι» υπογραμμίζει.

Απειλές

Στο μεταξύ, οι παραπάνω διαπιστώσεις δεν εμποδίζουν τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ να ανταλλάσσουν τηλεγράφα και απειλές με την ηγεσία του τελευταίου. Για του λόγου το αληθές, η νέα διορία

που έδωσε ο Ντόναλντ Τραμπ στην Τεχεράνη προκειμένου να ανοίξει τα Στενά και να δεχθεί τη συμφωνία (πρακτικά συνθηκολόγηση) που της έχει παρουσιάσει εκπνέει σήμερα, με τον πρόεδρο των ΗΠΑ να κίμα-

κάνει τις φραστικές επιθέσεις του. «Ανοίξτε τα γ...να Στενά, αλλιώς θα ζησετε στην κόλαση» ήταν το νέο μήνυμα που έστειλε χτες το απόγευμα. Μάλιστα, προοιόρισε την Τρίτη ως την ημέρα κατά την οποία

θα πληγούν οι κύριες ενεργειακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των πυρηνικών εγκαταστάσεων (εκείνη του Μπουσέρ δέχθηκε ήδη επίθεση το Σάββατο) – αν και αμέσως μετά πρόσθεσε ότι υπάρχει

ελπίδα για συμφωνία ως σήμερα. Κι όλα αυτά, την ίδια στιγμή που το Ισραήλ διαμνύει πως αναμένει το πράσινο φως της Ουάσιγκτον για να εξαπολύσει τα δικά του πλήγματα.

Εάν πλήξετε το δίκτυο παραγωγής και διανομής ενέργειας, τότε «ολόκληρη η περιοχή θα γίνει μα κόλαση για εσάς», ήταν η άμεση απάντηση της Τεχεράνης, η οποία εμφανίζεται αποφασισμένη να συνεχίσει τον πόλεμο όσο οι επιθέσεις δεν σταματούν. Παράλληλα, απέλιψε να κλείσει και το Στενό του Μπαρπαλ-Μαντέμπ, που βρίσκεται ανάμεσα σε Τζουμπουτί και Υεμένη, αποτελώντας φυσική συνέχεια των Στενών του Ορμούζ.

Παρ' όλα αυτά, ο υπουργός Εξωτερικών της, Αμπάς Αραγκσάι, φροντίζει να μην κλείνει την πόρτα του διαλόγου, έχοντας το βλέμμα του στραμμένο κυρίως προς τα 4 ισλαμικά κράτη της περιοχής (Πακιστάν, Αίγυπτο, Σ. Αραβία και Τουρκία), που έχουν αναλάβει ειρηνευτική πρωτοβουλία. «Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι μια ολοκληρωμένη

Αύριο λήγει το τηλεσίγραφο προς την Τεχεράνη

Τελικά αύριο λήγει το τηλεσίγραφο που είχε θέσει αρχικά προς την Τεχεράνη για σήμερα ο πρόεδρος Τραμπ, ο οποίος χτες με συνέντευξή του στην εφημερίδα «Wall Street Journal» απείλησε να καταστρέψει όλους τους σταθμούς παραγωγής ενέργειας του Ιράν εάν οι ηγέτες της χώρας δεν συμφωνήσουν να ανοίξουν ξανά το Στενό του Ορμούζ, αυξάνοντας την πίεση στην Τεχεράνη. «Αν δεν περάσουν, αν θέλουν να το κρατήσουν κλειστό, θα χάσουν κάθε σταθμό παραγωγής ενέργειας και κάθε άλλο εργοστάσιο που έχουν σε ολόκληρη τη χώρα», δήλωσε. Όταν πείστηκε από τον δημοσιογράφο για το πόσο πιστεύει ότι θα τελειώσει ο πόλεμος απάντησε: «Θα σας ενημερώσω πολύ σύντομα». Και πρόσθεσε: «Βρισκόμαστε σε μια πολύ ισχυρή θέση και αυτή η χώρα θα χρειαστεί 20 χρόνια για να ανοικοδομηθεί, αν είναι τυχεροί, αν έχουν μια χώρα. Και αν δεν κάνουν κάτι μέχρι το βράδυ της Τρίτης, δεν θα έχουν σταθμούς παραγωγής ενέργειας και δεν θα έχουν γέφυρες όρθιες».

Ένα ιδιόκτο φέρι μποτ περνά μπροστά από τάνκερ που μεταφέρει φυσικό αέριο έχοντας διασχίσει τα Στενά του Ορμούζ, πριν από λίγες μέρες

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΛΑΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΕΝΑ

Πώς θα κινηθεί η Αθήνα αναλόγως με τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ

Εναλλακτικά σενάρια εξετάζει η Αθήνα αναφορικά με τα Στενά του Ορμούζ, με την ελληνική πλευρά να προτάσσει εμφλεκτικά την ανάγκη προστασίας της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας, την ασφάλεια των ελληνικών πλοίων και των ελληνικών ναυτικών καθώς και την επανενργοποίηση αξιόπιστων διαύλων διάλυγου με στόχο την επιστροφή σε ουσιαστικές διαπραγματεύσεις ως τη μόνη οδό για βιώσιμη λύση. Στην πρόσφατη τηλεδιάσκεψη με

εκτενής διεθνής συμμετοχή κρατών έπειτα από πρωτοβουλία της Βρετανίας όσον αφορά την κατάσταση στην περιοχή, η Ελλάδα, μέσω του Γιώργου Γεραπετρίτη, κατέστησε σαφές πως βρίσκεται σε ετοιμότητα να αξιοποιήσει την τεχνολογία της στον τομέα της ναυτιλίας προκειμένου να «συνεισφέρει ενεργά» στις προσπάθειες για τη διασφάλιση της ασφαλούς διέλευσης με το πέρασμα των εχθροπραξιών. Παράλληλα, η Αθήνα δεσμεύτηκε να συμβάλει καθοριστικά στον εν εξελίξει προπαρασκευαστικό σχεδιασμό, καταδικάζοντας το κλείσιμο των

Στενών την ώρα που, ταυτόχρονα, κάλεσε εκ νέου όλα τα μέρη σε άμεση αποκλιμάκωση και σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου. Παρότι η ελληνική πλευρά, προοάρως, δεν ανοίγει τα χαρτιά της σε σχέση με τον «ενεργό ρόλο» που προτίθεται να έχει στο μεταπολεμικό καθεστώς για την ασφαλή διέλευση πλοίων από τα Στενά του Ορμούζ, το μήνυμα που εκπέμπεται αφορά σε δράση που κινείται τόσο σε επίπεδο πρωτοβουλίας της Βρετανίας όσο και σε επίπεδο κινήσεων στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ. Ηδη ο επικεφαλής της ελληνικής διπλω-

ματίας, έχοντας υπογραμμίσει το αυξημένο ενδιαφέρον της Ελλάδας ως ηγέτιδας δύναμης στη ναυτιλία για τη θαλάσσια ασφάλεια, ζήτησε να κρατηθεί ζωντανή η βρετανική πρωτοβουλία μακροπρόθεσμα, με επανάληψη της τηλεδιάσκεψης προσεχώς ενώ παράλληλα επεσήμανε τη βαρύτητα των επιπτώσεων στις πιο ευάλωτες οικονομίες. Σε σχέση με την πρόσφατη επικοινωνία Γεραπετρίτη – Αραγκσάι, η Αθήνα, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, δεν έλαβε διαβεβαίωση πως τα πλοία της θα έχουν αντιμετώπιση φιλικής χώρας εάν επιχειρήσουν να περάσουν τα

Στενά του Ορμούζ. Η ερμηνεία, δε, που γίνεται από την ελληνική πλευρά σε ό,τι αφορά το ιρανικό κάλεσμα προς κάθε ευρωπαϊκή χώρα για συμφωνίες ασφαλών διέλευσης από τα Στενά είναι πως πρόκειται για διεμβολισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με φόντο, ωστόσο, το κόστος των επιπτώσεων στην ελληνική οικονομία και αναλόγως με τη διάρκεια που θα έχει ο πόλεμος, η Ελλάδα δεν αποκλείει την επαναξιολόγηση των επιλογών της, προεξοφλώντας πως η παράταση των εχθροπραξιών θα σημάειν αυτόματα για την ίδια ανάληψη δράσης.

REUTERS FRANCIS MACGARENHAS

ΤΑ ΝΕΑ Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ 6 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

και βιώσιμη συμφωνία για το τέλος του παράνομου πολέμου ο οποίος μας έχει επιβληθεί» δήλωσε χαρακτηριστικά.

Χωρίς ορατό τέλος

Το σίγουρο, σε κάθε περίπτωση, είναι ότι η τροπή που έχει λάβει ο πόλεμος - ο οποίος διανύει ήδη την έκτη εβδομάδα του - δεν αφήνει πολλά περιθώρια αισιοδοξίας για τον τερματισμό του στο άμεσο μέλλον. Ειδικά δε η Τεχεράνη, εδώ που έχουν φτάσει τα πράγματα, έχει κάθε συμφέρον να συνεχίσει να παίζει... καθυστερώντας, κερδίζοντας πολύτιμο χρόνο τον οποίο

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ μιλάει στα ΜΜΕ κατά την άφιξή του στο αεροδρόμιο του Μαϊάμι, στη Φλόριδα

εκτιμά ότι αφαιρεί από τον Τραμπ ο οποίος, παρά τους διθυράμβους του, εμφανίζεται ολοένα πιο εκνευρισμένος και αναποφάσιστος, ενώ αλλάζει διαρκώς θέση.

Όλα αυτά δε, με τη σειρά τους, κάνουν δισεκατομμύρια ανθρώπους σε ολόκληρο τον πλανήτη, όπως και τις κυβερνήσεις δεκάδων χωρών, να αγωνιούν για τις συνέπειες μιας παραταμένης σύρραξης, σε μια στιγμή μάλιστα που συνεχίζεται και ο άλλος μεγάλος πόλεμος, στην Ουκρανία. Τόσο τις οικονομικές όσο και τις κοινωνικές - που, αναπόφευκτα, θα βρουν τρόπο να εκφραστούν και σε πολιτικό επίπεδο.

(ΑΝ)ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

Οι εφοδιαστικές αλυσίδες επηρεάζουν τα νοικοκυριά

Οι έννοιες της αλληλεξάρτησης και της διασύνδεσης είναι οι δύο κυρίαρχες δυναμικές που μπορούν να χαρακτηριστούν τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Μια συνθήκη που εντείνεται διαρκώς με την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και την αντίστοιχη προσαρμογή της λειτουργίας των κρατών και των αγορών. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο η παράμετρος της γεωγραφίας δεν εξαφανίζεται, αλλά αντίθετα εντάσσεται μέσα σε μια διαδικασία αλυσιδωτών συνδέσεων και επιπτώσεων. Το 2007-2008, όταν ξέσπασε η παγκόσμια οικονομική κρίση, οι περισσότερες αναλύσεις αναπαρήγαγαν τη φράση - αναφορά στη θεωρία του χάους, για το τίναγμα των φτερών μιας πεταλούδας στη Λατινική Αμερική που μπορεί να έχει επιπτώσεις στην Κίνα. Καθώς προχώρηι ο 21ος αιώνας, αυτή η συζήτηση έχει μετεξελιχθεί στη μελέτη και στην ανάλυση των πολικρίσεων.

Η κρίση στο Ιράν αναδεικνύει το πόσο εύλωτες είναι οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, οι οποίες εξαρτώνται από την ομαλή λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών. Η αύξηση του κόστους καυσίμων, η άνοδος των ασφαλίσεων και οι ανακατευθύνσεις των εμπορικών ροών δημιουργούν ένα περιβάλλον αυξημένης αβεβαιότητας για επιχειρήσεις και καταναλωτές. Οι επιπτώσεις δεν περιορίζονται στα ενεργειακά προϊόντα. Τρόφιμα, φαρμακευτικά προϊόντα και βασικά καταναλωτικά αγαθά επηρεάζονται άμεσα, είτε μέσω αυξημένου κόστους μεταφοράς είτε λόγω καθυστερήσεων και ελλείψεων. Ετσι, μια γεωπολιτική ένταση μετατρέπεται σταδιακά σε ζήτημα καθημερινότητας για τα νοικοκυριά.

Οι πολικρίσεις περιγράφουν καταστάσεις όπου πολλαπλές κρίσεις εκδηλώνονται ταυτόχρονα και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, δημιουργώντας ένα σύνθετο και δυναμικό περιβάλλον κινδύνου. Σε αντίθεση με μεμονωμένες κρίσεις, τα επιμέρους γεγονότα δεν εξελίσσονται ανεξάρτητα, αλλά ενισχύουν το ένα το άλλο, οδηγώντας σε δυσανάλογα μεγάλες επιπτώσεις. Τα δύο χαρακτηριστικότερα παραδείγματα καταστάσεων σοκ που μετεξελίχθηκαν σε πολικρίσεις είναι η πανδημία και ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Παρά την κοινή μεθοδολογική προσέγγιση αυτών των δύο πολικρίσεων, υπάρχουν σημαντικές διαφορές. Οπότε, ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει αρκετά κοινά στοιχεία με την πολεμική σύγκρουση στο Ιράν. Με τη γεωγραφία, κυρίως στην περίπτωση των Στενών του Ορμούζ, να παίρνει την εκδοχή της, στη λογική του Robert Kaplan.

Τα σύγχρονα γεωπολιτικά γεγονότα σπάνια παραμένουν περιορισμένα στο αρχικό τους πεδίο αντίθετα, εξελίσσονται ταχύτερα σε πολικρίσεις λόγω της έντονης διασύνδεσης των παγκόσμιων συστημάτων. Μια περιφερειακή σύγκρουση ή μια στρατηγική διαταραχή σε κρίσιμους κόμβους - ιδίως σε τομείς όπως η ενέργεια ή οι θαλάσσιες μεταφορές - μπορεί να διαταράξει τις εφοδιαστικές αλυσίδες, αυξάνοντας το κόστος και προκαλώντας καθυστερήσεις

Τα Στενά του Ορμούζ υπενθυμίζουν με τον πλέον σαφή τρόπο ότι, στη σύγχρονη εποχή, η γεωγραφία εξακολουθεί να διαμορφώνει την οικονομία και την πολιτική. Ένα στενό θαλάσσιο πέρασμα μπορεί να λειτουργήσει ως πολλαπλασιαστής κινδύνου, μετατρέποντας μια περιφερειακή ένταση σε παγκόσμια κρίση.

Οι εφοδιαστικές αλυσίδες και η εξάρτηση των κρατών από αυτές είναι ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα της εποχής μας και συστατικό στοιχείο της εθνικής ανθεκτικότητας. Τα κράτη λοιπόν πρέπει να δουλέψουν πάνω σε αυτές τις διασυνδέσεις και να προσαρμόσουν τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες διαχείρισης κρίσεων αντίστοιχα.

Ο Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι Δρ. Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, επικρατικός συνεργάτης στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΤ).

ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΣΤΕΝΩΝ

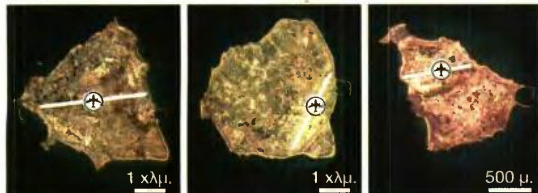
Τα οχυρωματικά έργα που Ιράν στην περιοχή είναι πολύ ισχυρά και η ομαλή επαναλειτουργία των Στενών του Ορμούζ πιθανότατα απαιτεί την κατάληψη αυτών των θέσεων από τις δυνάμεις των ΗΠΑ ή άλλων χωρών.

1 Κεσμ: Το μεγαλύτερο νησί στον Περσικό, περιγράφεται ως ένα «υπόγειο φρούριο βαλλιστικών πυραύλων», φιλοξενεί ναυτικές μονάδες των Φρουρών της Επανάστασης (IRGC), ταχύπλοα επιθετικά σκάφη, όπως και συστήματα παρακολούθησης και διοικήσης.

2 Νήσος Λαράκ Έχει κομβικό ρόλο στην παρακολούθηση και την καθοδήγηση των πλοίων που ανακατευθύνονται προς έναν ελεγχόμενο διάδρομο στο βόρειο τμήμα του, συμβάλλοντας ώστε οι IRGC να ελέγχουν την κυκλοφορία στα Στενά.

3 Αμού Μούσα 4 Μεγάλο Ταννίρ 5 Μικρό Ταννίρ

Βρίσκονται στον έλεγχο του Ιράν από το 1971, μετά την απόσυρση των Βρετανών, αλλά διεκδικούνται και από τα ΗΑΕ. Προσφέρουν στην Τεχεράνη μεγαλύτερη πρόσβαση στη νότια είσοδο των Στενών του Ορμούζ. Το Αμού Μούσα έχει λίγους κατοίκους, ενώ τα άλλα δύο είναι αποκλειστικά στρατιωτικά φυλάκια.